

Gezamenlijk Persbericht

Provincie Noord-Holland, gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Velsen

Documentnummer INT-22-63778

Aanzienlijk deel PAK en metalen in IJmond afkomstig van terrein Tata Steel

21 januari 2022

Een aanzienlijk deel van de PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en metalen die zijn gemeten in stofdepositie (stof op de grond) en in fijnstof in de lucht in de IJmond is volgens onderzoek van het RIVM afkomstig van het terrein van Tata Steel. Dit bevestigt de zorgen van veel bewoners in de IJmond over het effect van de staalindustrie op hun leefomgeving. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen delen die zorgen. Zij zien in het rapport de bevestiging van de ingezette koers en de noodzaak om de emissies van het terrein van Tata Steel zo veel en zo snel mogelijk te verminderen.

Het 'Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio' van het RIVM is het derde deel van het gezondheidsonderzoek in de IJmond, dat het RIVM uitvoert in opdracht van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen.

Verschil in waardes

Uit het 'Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio' van het RIVM blijkt een duidelijk verschil tussen gemeten waardes in het luchtmeetnet (PAK en een aantal metalen) en wat er op basis van berekeningen met onder meer de milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht. De gemeten uitstoot via het luchtmeetnet voor bijvoorbeeld koper en lood zijn respectievelijk tot een factor 50 en 5 hoger dan in de emissieregistratie staat. De gemeten waarde van PAK is tot een factor 1.000 hoger.

Het RIVM geeft aan dat het geconstateerde verschil een aantal mogelijke oorzaken heeft. Het bedrijf Tata Steel voldoet aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan emissieregistratie, maar daarmee zijn waarschijnlijk niet alle emissies van het terrein van Tata Steel goed in beeld. Andere bedrijven op het terrein van Tata Steel hoeven hun emissie bijvoorbeeld niet te registreren en in de praktijk kan er meer emissie zijn van "diffuse bronnen" dan geregistreerd. Ook is het mogelijk dat door stoffen, die eerder zijn uitgestoten, onder invloed van wind opnieuw in de lucht worden gebracht en worden gemeten in het luchtmeetnet. Deze geconstateerde verschillen hebben géén consequenties voor de conclusies van de eerdere gezondheidskundige onderzoeken in de IJmond, die zijn gebaseerd op feitelijke luchtkwaliteitsmetingen van het luchtmeetnet.

Gesprek met bewoners en Rijk

Het RIVM concludeert dat de uitstoot van PAK en metalen voor een aanzienlijk deel afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Echter, de analyses van het RIVM geven niet genoeg informatie over de precieze bijdragen van de verschillende bronnen op het terrein van Tata Steel en andere bronnen aan de PAK en metalen in de stofdeeltjes. Dit komt in hoofdzaak doordat niet alle emissies geregistreerd hoeven te worden en doordat het luchtmeetnet nu wordt gebruikt om jaargemiddelde concentraties te meten. Twee

aanbevelingen van het RIVM zijn er daarom op gericht de bijdragen van verschillende bronnen aan stofdepositie en stoffen in de lucht preciezer in kaart te brengen, als de wens bestaat om daar beter inzicht in te krijgen.

De provincie en IJmondgemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen gaan samen met het Rijk, het RIVM en de bewoners het gesprek voeren over de balans tussen aan de ene kant preciezer meten en vergaren van kennis over (bronnen van) emissies en aan de andere kant inzetten op (handhaven van) de realisatie van maatregelen die de emissies beperken met de kennis en mogelijkheden die nu beschikbaar zijn. De provincie en de IJmondgemeenten gaan ook beoordelen of en in hoeverre het technisch mogelijk is om met name diffuse bronnen beter te meten. Een diffuse bron is bijvoorbeeld verwaaiing van opgeslagen grondstoffen. Deze bronnen zijn zeer complex om te meten.

Verbetering luchtmeetnet

Ook gaat de provincie het luchtmeetnet in de IJmond evalueren. Het luchtmeetnet is bedoeld om te bepalen of (jaargemiddeld) aan de normen voor luchtkwaliteit wordt voldaan. Als er meer inzicht is gewenst in de bijdrage van verschillende bronnen aan de luchtkwaliteit is de aanbeveling van het RIVM de meetstrategie aan te passen en de metingen per dag te registreren. Met zo'n meetaanpak is het ook mogelijk om een relatie te leggen met bijvoorbeeld incidenten met bijzondere emissies. De aanbeveling van het RIVM wordt in de evaluatie meegenomen. De meetapparatuur van het meetpunt aan de Bosweg in Wijk aan Zee wordt in ieder geval dit jaar uitgebreid. Hiermee wordt de uitstoot van de twee Kookfabrieken beter in beeld gebracht. Ook wordt vanaf de eerstvolgende jaarlijkse rapportage over de luchtkwaliteit in de IJmond inzichtelijk gemaakt hoeveel dagen in het jaar een matige of slechte luchtkwaliteit hadden. Dit geeft meer inzicht dan enkel het jaargemiddelde.

Koers naar een gezondere leefomgeving in de IJmond

Gedeputeerde Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu Jeroen Olthof: "Het rapport bevestigt ons beeld dat een aanzienlijk deel van PAK en metalen in de IJmond afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Dat sterkt mij om de ingezette koers naar een gezondere leefomgeving van de inwoners in de IJmond met veel energie voort te zetten. Ik maak mij zorgen over het verschil tussen de hoeveelheid gemeten PAK en metalen en de berekende concentraties op grond van emissieregistratie. Ik ga samen met de IJmondgemeenten in gesprek met het Rijk over de aanbevelingen van het RIVM om de emissieregistratie te verbeteren."

Uitstoot stoffen verminderen

Het verminderen van emissies levert altijd gezondheidswinst op. Daarom benadrukken de provincie en IJmondgemeenten opnieuw dat voor een gezondere leefomgeving van de inwoners de uitstoot van stoffen moet verminderen. De provincie scherpt daarom de vergunning van Tata Steel aan waar dat kan. De provincie en IJmondgemeenten hebben nu geen instrumentarium om de emissieregistratie aan te passen. Zij vragen het Rijk te bekijken of het huidige stelsel van emissieregistratie wel voldoet. Tata Steel monitort de effecten van de Roadmap+. Op basis van het rapport van het RIVM beoordelen de provincie en IJmondgemeenten de in de Roadmap+ geformuleerde emissiereductie doelstellingen. Vervolgens gaan zij met Tata Steel in gesprek over de doelen en monitoring van de Roadmap+. Met de route naar groen staal op basis van waterstof zullen verschillende bronnen van emissie op termijn verdwijnen.

Webinar

De provincie Noord-Holland en de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk, die opdrachtgevers van het RIVM-onderzoek zijn, organiseren op vrijdag 21 januari een webinar voor inwoners en andere geïnteresseerden. Het RIVM licht hier de resultaten toe en er is gelegenheid om vragen te stellen aan het RIVM, de gedeputeerde van de provincie Noord-

Holland en de wethouders van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen. U kunt vrijdag 21 januari vanaf 19.30 uur het webinar online volgen.

Een gezondere leefomgeving in de IJmond vraagt om een grote inzet van alle betrokken partijen. De provincie en de IJmondgemeenten zetten alle mogelijke middelen in om dat voor elkaar te krijgen.

RIVM-rapport 'Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmondregio'

Brief van Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Holland aan Provinciale Staten (PS) met reactie op het RIVM-rapport (download)

Brief GS aan PS RIVM Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof.pdf
8.88 MB